

TÉZY K RIGORÓZNYM SKÚŠKAM

Študijný odbor: učiteľstvo a pedagogické vedy

Študijný program: učiteľstvo hudobno-dramatického umenia

PEDAGOGICKÁ INTERPRETÁCIA HUDOBNO-DRAMATICKÉHO DIELA

Predmetom skúšky je komplexný pohľad na vybrané hudobnodramatické diela. Vyžaduje sa ich zaradenie do kontextu dobovej umeleckej tvorby a ich charakteristika na základe hudobného a divadelného (dramatického) rozboru. Preto je potrebné, aby sa študent orientoval v dejinách hudby a divadla, v teórii hudby a divadla, v hudobnej pedagogike a v didaktike hudobno-dramatického umenia. Vedomosti z týchto predmetov sú integrálnou súčasťou skúšky.

Keďže ide o pedagogickú interpretáciu hudobnodramatického diela, ako nadstavba nad uvedenými kritériami je tu požiadavka redukcie informácií práve pre potreby pedagogickej interpretácie smerovanej na stanovenú cieľovú skupinu – žiakov druhého stupňa základných škôl, resp. študentov stredných škôl alebo ZUŠ (ako spoločná cieľová skupina). Pedagogická redukcia má byť takým výberom z témy, v rámci ktorého sa prezentuje všetko podstatné spôsobom prístupným, zrozumiteľným a pútavým.

Vybrané témy na pedagogickú interpretáciu hudobnodramatického diela:

1. Pedagogická interpretácia opery C. Monteverdiho *Orfeus* (L'Orfeo).
2. Pedagogická interpretácia opery W. A. Mozarta *Don Giovanni*.
3. Pedagogická interpretácia opery Ludwiga van Beethovena *Fidelio*.
4. Pedagogická interpretácia opery G. Donizetiho *Nápoj lásky*.
5. Pedagogická interpretácia opery G. Verdiho *Otello*.
9. Pedagogická interpretácia opery R. Wagnera *Tanhäuser*.
6. Pedagogická interpretácia opery Albana Berga *Wozzeck*.
7. Pedagogická interpretácia opery Eugena Suchoňa *Krúthava*.
8. Pedagogická interpretácia opery Jána Cikkeru *Mister Scrooge*.
10. Pedagogická interpretácia muzikálu A. Ll. Webbera *Jesus Christ Superstar*.
12. Pedagogická interpretácia baletu P. I. Čajkovského *Labutie jazero*.
13. Pedagogická interpretácia baletu I. Stravinského *Svätenie jari*.
14. Pedagogická interpretácia baletu S. Prokofieva *Rómeo a Júlia*.
15. Pedagogická interpretácia muzikálu L. Bernsteina *West Side Story*.

Dielo vybrané na pedagogickú interpretáciu musí byť študentom posúdené z viacerých hľadísk:

1. Študent interpretuje okolnosti vzniku diela, jeho pozíciu v dobových súvislostiach umeleckej tvorby, charakterizuje špecifiká diela ako hudobnodramatického celku: popíše inšpiračné zdroje diela, predlohu, aktuálne dobové kontexty diela v súvislosti so spoločenskou situáciou, miesto diela v tvorbe skladateľa, miesto diela v hudobnej a divadelnej tvorbe daného obdobia, hlavný rys spojenia hudobnej a divadelnej (dramatickej) zložky v diele, popíše rysy vybraného štýlového obdobia v oboch týchto zložkách.
2. Študent interpretuje hudobnú charakteristiku diela, postupy v oblasti tektoniky, formovania melodiky, harmónie, metroritmického modelovania, inštrumentácie.
3. Študent interpretuje charakteristiku postáv a ich vzťahov na základe rozboru libreta a hudby, interpretuje ideu diela: na základe libreta študent popíše príbeh, definuje postavy z hľadiska ich typológie, charakterizuje ich spoločenské postavenie, formuluje aké sú ich vzťahy; tieto tvrdenia podloží a doplní (čiastkovými) pozorovaniami o hudobnom stvárnení situácií, postáv a ich vzťahov; formuluje, aká je idea diela a ako napomáha jej vyzneniu jeho hudobná zložka.
4. Študent interpretuje zaujímavé inscenačné stvárnenia tohto diela podľa vlastného výberu: charakterizuje inscenačnú poetiku vybraných inscenácií, spôsob ako v nich režisér pracuje s postavami, hovorí o scénickej štylizácii týchto inscenácií, popíše ich režijno-výtvarné špecifiká. Z uvedených poznatkov a postrehov dedukuje, aký je ich inscenačný kľúč.

Dielo vybrané na pedagogickú interpretáciu musí byť študentom posúdené z viacerých hľadísk a musí byť interpretované so základnými požiadavkami na prípravu vyučovacej jednotky.

Základný analytický prístup k dielu:

- a) genéza diela (spoločensko-kultúrne kontexty, tvorivé kontexty, miesto diela v tvorbe skladateľa, ďalšie podnety ku vzniku diela a pod.),
- b) sémantická analýza,
- c) štruktúrna analýza,
- d) axiologicko-funkčná analýza,
- e) esteticko-zážitková analýza.

V rámci prípravy na vyučovaciu jednotku študent musí postihnúť:

- a) vyučovací cieľ (kognitívny, senzomotorický, socio-afektívny a d'.),
- b) metódy a formy práce na hodine,
- c) hudobný materiál a základné didaktické pomôcky a prostriedky,
- d) štruktúru vyučovacej jednotky.

Zoznam odporúčanej literatúry:

- BENEŠOVÁ, M. – PAVLOVSKÁ, M.: *Dramatická výchova a detské divadlo*. MC, Bratislava 2002.
- BERNSTEIN, L.: *O hudbe. Koncerty pro mladé publikum*. 1. vyd. Praha: 1996.
- BLÁŽEKOVÁ, M.: *Orffov Schulwerk. Princípy a adaptácia*. UKF, Nitra 2011.
- BURLAS, L.: *Teória hudobnej pedagogiky*. Prešov 1997.
- DOČEKALOVÁ, Markéta: *Tvůrčí psaní*. Grada, Praha 2006.
- FRANC, Daniel – ZOUNKOVÁ, Daniela – MARTIN, Andy: *Učení zážitkem a hrou*. Computer Press, a.s., Brno 2007.
- HUDÁKOVÁ, J. – SLÁVIKOVÁ, Z. – PIRNÍKOVÁ, T.: *O počutí a počívání hudby*. Prešov: Prešovský hudobný spolok Súzvuk, 2012.
- KALAFUTOVÁ- BALCÁROVÁ, B.: *Recepcia hudby*. Prešov: Prešovský hudobný spolok Súzvuk, 2001.
- KIM, Steven H.: *Podstata tvorivosti*. Svornost', Bratislava 1993.
- KOLLÁRIKOVÁ, Zuzana a kol.: *Rozvoj kritického umenia na základnej škole*. Iuventa, Bratislava 1997.
- KÖNIGOVÁ, Marie: *Tvořivost. Techniky a cvičení*. Grada, Praha 2007.
- MACHKOVÁ Eva: *Jak se učí dramatická výchova (didaktika dramatické výchovy)*. AMU Praha 2007.
- PETLÁK, Erich a kol.: *Kapitoly zo súčasnej didaktiky*. Iris, Bratislava 2005.
- PETROVÁ, Alexandra: *Tvořivost v teorii a v praxi*. Vodnář, Praha 1999.
- SOBIHARDOVÁ, Ľubica: *Teória a prax dramatickej výchovy*. Zborník z metodického seminára. Iuventa, Bratislava 1997.
- Školský vzdelávací program pre ZUŠ a konzervatóriá.
- Školský vzdelávací na druhom stupni ZŠ – predmet hudobná výchova.
- TÓTHOVÁ, Monika: *Rozvoj tvorivosti na 1. stupni ZŠ*. PF UKF, Nitra 2006.
- TUREK, Ivan: *Didaktika*. Edícia Ekonómia, Bratislava 2009.
- TUREK, Ivan: *Inovácie v didaktike*. Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava 2005.
- Učebnice hudobnej výchovy pre ZŠ a ZUŠ.
- VALENTA, Josef: *Metódy a techniky*. STROM, Praha 1997.
- VALENTA, Josef: *Kapitoly z teórie výchovnej dramatiky. Hraní rolí ve výchově a vyučování. Dramatická výchova a rozvoj sebevědomí*. ISV, Praha 2000.
- ZELINA, Miron: *Teória výchovy alebo hľadanie dobra*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo – Mladé letá, Bratislava 2004.
- ZELINA, Miron: *Ako sa stať tvorivým*. Fontana, Šamorín 1997.
- ZELINA, Miron: *Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa*. Iris, Bratislava 1996.
- ZELINOVÁ, Milota – FÜLÖPOVÁ, Eva: *Hry v materskej škole*. Mladé letá, Bratislava: 2003.
- Notové materiály sú dostupné na www.imsplp.org

PEDAGOGIKA:**A/ Všeobecná pedagogika**

1. Človek ako objekt vedy. Pedagogika v systéme vied o človeku a variabilita názorov na vymedzenie pojmu pedagogika. Pedagogika ako veda normatívna, exploratívna a explanačná. Interdisciplinarita pedagogiky. Pedagogická terminológia a medzinárodné vplyvy na pojmotvorný aparát pedagogiky.
2. Spoločensko – historické východiská a podmienky konštituovania pedagogiky ako vedy. Predstavitelia pedagogického myslenia svetového a národného významu v minulosti a v súčasnosti. Pedagogika a antipedagogické hnutia.
3. Výchova a jej širší spoločenský kontext. Výchova a proces socializácie človeka. Dieťa a detstvo v histórii a v súčasnosti. Možné ohrozenia detí a mládeže v súčasnosti. Možnosti spoločnosti (výchovnovzdelávacieho systému) v ochrane detí a mládeže.
4. Tradičné a novšie prístupy k vymedzeniu základných pedagogických pojmov. Výchova a ďalšie súvzťažné pojmy. Antropologické a kulturologické argumenty existencie výchovy.
5. Výchova ako spoločensko - historický fenomén. Cieľová a obsahová dimenzia výchovy a ich historické premeny. Hierarchizácia cieľov výchovy. Kritériá členenia cieľov a obsahu výchovy. Pedagogická dokumentácia a ciele výchovy. Prostriedky dosahovania cieľov výchovy.
6. Vývin a výchova človeka a podmienky utvárania osobnosti človeka. Endogénne a exogénne faktory formovania osobnosti človeka a vzťahy medzi nimi.
7. Edukačné prostredie v chápaní modernej pedagogiky. Širší kontext edukačného prostredia.
8. Žiak ako subjekt výchovy. Interindividuálne rozdiely medzi žiakmi. Rôzne typológie žiakov. Determinanty školskej úspešnosti žiaka. Integrácia žiakov so špeciálnymi edukačnými potrebami. Diagnostikovanie žiakov.
9. Škola ako inštitucionálny činiteľ výchovy. Škola jej vývin z historického aspektu. Tradičná a moderná škola a porovnanie ich funkcií. Alternatívne školstvo. Komparácia škôl z medzinárodného hľadiska. Súčasná školská sústava na Slovensku, legislatíva a reforma výchovnovzdelávacieho systému.
10. Rodina ako primárny činiteľ výchovy. Základné znaky rodiny, funkcie rodiny a determinanty naplňovania výchovnej funkcie rodiny. Výchovné štýly rodičov. Novšie pohľady na spoluprácu rodiny a školy.

11. Výchova mimo vyučovania, jej ciele, úlohy a systém zariadení a inštitúcií pre voľnočasovú výchovu detí a mládeže v SR.
12. Pedagogická profesia a požiadavky na prípravu vychovávateľov v SR. Celoživotné vzdelávanie vychovávateľov. Role a kompetencie vychovávateľov. Etika pedagogickej profesie.
13. Formovanie pedagogickej teórie na Slovensku od 19. storočia, súčasná pedagogika, významné pracoviská rozvoja pedagogickej vedy, jej predstavitelia a informačné zdroje pedagogiky. Aktuálne problémy pedagogickej praxe.

Literatúra:

- Bad'uríková, Z. - Bazáliková, J. - Kompolt, P. - Timková, B. 2001. Školská pedagogika, Bratislava UK.
- Bujnová, E. 2005. Príprava na rodinný život v rodinnom a školskom prostredí. Nitra : PF UKF, 138 s., ISBN 80-8050-891-7.
- Havlík, R. – Koťa, J. 2002. Sociologie výchovy a školy. Praha: Portál, ISBN 80-7178-635-7.
- Helus, Z. 2004. Dítě v osobnostním pojetí. Praha : Grada, ISBN 80-7178-888-0.
- Helus, Z. 2007. Sociální psychologie pro pedagogy. Praha : Grada, ISBN 978-80-247-1168-3.
- Hlásna, S. – Horváthová, K. – Mucha, M. – Tóthová, R. 2006. Úvod do pedagogiky. Nitra : Enigma, ISBN 80-9132-29-4.
- Hupková, M. 2006. Profesijná sebareflexia učiteľov. Prešov : Vydavateľstvo Michala Vaška, 203 s., ISBN 80-8094-028-2.
- Kasáčová, B. 2002. Učiteľ, profesia a príprava. Banská Bystrica : UMB PF, ISBN 80-8055-702-0.
- Průcha, J. 1997. Moderní pedagogika. Praha : Portál.
- Průcha, J. - Walterová, E. - Mareš, J. 1995. Pedagogický slovník, Praha : Portál.
- Prucha, J. 2000. Přehled pedagogiky. Úvod do studia oboru. Praha : Portál, 265 s. ISBN 80-7178-399-4.
- Seidler, P. – Kurincová, V. 2005. Inakosti v edukačnom prostredí. Nitra : PF UKF, 242 s. ISBN 80-8050-839-9.
- Vališová, A. – Kasíková, H. a kol. 2007. Pedagogika pro učitele. Praha : Grada, ISBN 978-80-247-1734-0.
- Mátej, J. a kol. 1976. Dejiny českej a slovenskej pedagogiky. Bratislava: SPN.
- Pavličková, A. 2007. Ján Kollár - náčrty z jeho pedagogickej tvorby. Nitra : PF UKF. 96 s. ISBN 978-80-8094-169-7.
- Pšenák, J. 2000. Kapitoly z dejín slovenského školstva a pedagogiky. Bratislava : Univerzita Komenského.
- Reble, A. 1995. Dejiny pedagogiky. Bratislava: SPN.
- Srogoň, T. a kol. 1986. Dejiny školstva a pedagogiky. Bratislava: SPN, 1986.

B/Teória výchovy

1. Teoreticko-koncepcné východiská humanistickej pedagogiky a možnosti ich využitia v pedagogickej praxi.
2. Teleológia a axiológia v pedagogike: ideály, ciele, hodnoty, normy, v procese vychovávaní - formulácie cieľov a proces rozvoja hodnotového vedomia.
3. Problematika procesu výchovy, vychovávaní a seba výchovy – metódy a zásady vychovávaní ako najkonkrétnejšie prostriedky realizácie a efektívizácie procesu vychovávaní.
4. Konkretizácia obsahu vychovávaní so zameraním na mravnú a prosociálnu výchovu a ich procesuálnu stránku u detí mladšieho školského veku.
5. Konkretizácia obsahu vychovávaní so zameraním na estetickú a environmentálnu výchovu a ich procesuálnu stránku u detí mladšieho školského veku.
6. Otázky slobody, moci, autority a disciplíny vo výchove – riešenie konfliktných situácií v procese edukácie (diagnostika konfliktov a spôsoby ich riešenia).

Literatúra:

- Gogová, A. - Kročková, Š. - Pintes, G. 2004. Žiak - sloboda - výchova. Prešov: PF, 312 s. ISBN 80-8050-675-2.
- Kučerová, S. 1996. Človek, hodnoty, výchova. Prešov, Manacon.
- Kosová, B.: Humanizačné premeny výchovy a vzdelávania. Banská Bystrica, PdF UMB
- Kosová, B. 2002. Rozvoj osobnosti žiaka, Prešov.
- Olivar, R. R. 1992. Etická výchova. Bratislava: Orbis pictus Istropolitana.
- Pelikán, J. 1995. Výchova jako teoretický problém. Amosium, Ostrava.

Zelina, M.1994. Humanizácia v škole, Bratislava. Psychodiagnostika.

Zelina, M. 1994. Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava, Iris.

Zelina, M. 2004. Teórie výchovy alebo hľadanie dobra. Bratislava: SPN.

Žilínek, M.1997. Ětos a utváranie mravnej identity osobnosti. Bratislava, Iris.

C/Teória vyučovania

1. Didaktika a jej postavenie v systéme vied, aktuálne problémy didaktiky, výskumy v oblasti didaktiky, novšie monografie.
2. Ciele vzdelávania, ich klasifikácia a analýza, smery filozofie vzdelávania, taxonómia cieľov, formulovanie konkrétnych cieľov.
3. Učivo, kurikulum, štandardy, teórie výberu učiva, edukačné ideológie, učivo a pedagogické dokumenty.
4. Vyučovací proces, teoretické základy, analýza vyučovacieho procesu, indukzívne, deduktívne, sociálne formy vyučovania, samostatná práca, efektívnosť vyučovacieho procesu, modernizácia, optimalizácia a humanizácia.
5. Osobnosť učiteľa, jeho kompetencie vo vyučovacom procese, racionálny prístup k riadeniu triedy, učiteľ ako nositeľ pozitívnych zmien vo vzdelávaní, vytváranie pozitívnej pedagogickej klímy, interakčné vzťahy učiteľ – žiak.
6. Žiak a učenie, subjekt učenia – charakteristiky osobnosti žiaka, učebné štýly, autentické učenie, princípy návrhu učebných činností.
7. Metódy vyučovacieho procesu, kritériá výberu, účinnosť, klasifikácie, modernizácia, porovnanie klasických a moderných metód vo vzťahu k cieľom vzdelania, k učivu, k činnosti učiteľa, k činnosti žiaka, k uplatňovaniu didaktických zásad.
8. Kontrola vyučovacieho procesu a hodnotenie, charakteristika jednotlivých pojmov, preverovanie, skúšanie, hodnotenie, funkcie, aktuálne problémy zvyšovanie efektívnosti, evaluácia.
9. Organizačné formy vyučovania, aktuálne problémy, klasické organizačné formy a ich delenie, netradičné organizačné formy, problémové, skupinové, individualizované, programové, tímové vyučovanie.
10. Učebné pomôcky a didaktická technika, funkcie a požiadavky kladené na ne, modernizácia, učebnice, súpravy učebných pomôcok pre žiakov, počítače, videotechnika, odborné učebne.
11. Niektoré súčasné koncepcie vyučovacieho procesu: problémové vyučovanie, programové vyučovanie, kooperatívne vyučovanie, ITV, projektové vyučovanie, otvorené vyučovanie, systém vyučovania s uzavretým cyklom, skupinové vyučovanie, tímové vyučovanie, diferencované vyučovanie, atď.
12. Reformná didaktika a jej vplyv na vznik alternatívnych škôl, delenie alternatívnych škôl, typy, funkcie alternatívnych škôl a porovnanie s tradičnou školou.
13. Diferenciálna didaktika, diferenciácia v rozvoji žiaka a individuálny prístup k žiakovi, nadpriemerní a talentovaní žiaci, žiaci s poruchami komplikujúcimi vzdelávanie, stratégie vyučovania žiakov s postihnutím, integrácia.

Literatúra:

Fenyvesiová, L. 2006. Vyučovacie metódy a interakčný štýl učiteľa. Nitra : PF UKF, 153 s., ISBN 80-8050-899-2.

Kalhoust, Z. - Obst, O. a kol. 2002. Školní didaktika. Praha : Portál. ISBN 80-7178-253X.

Duchovičová, J. 2007. Aspekty diferenciacie v edukácii nadaných žiakov. Nitra : PF UKF, 312 s., ISBN 978-80-8094-099-7.

Kyriacou, CH.1996. Klíčové dovednosti učitele. Praha : Portál.

Maňák, J. - Švec, V. 2003. Výukové metody. Brno : Paido. ISBN 80-7315-039-5.

Pasch, M. a kol.1997. Od vzdelávacieho programu k vyučovací hodine. Praha : Portál.

Petlák, E. 1997 – 2004. Všeobecná didaktika. Bratislava : IRIS.

Petlák, E. a kol. 2005. Kapitoly zo súčasnej didaktiky. Bratislava : Iris. ISBN 80-89018-89-0.

Petlák, E. 2000. Pedagogicko-didaktická práca učiteľa. Bratislava : Iris. ISBN 80-89040-04-7.

Petlák, E. - Komora, J. 2003. Vyučovanie v otázkach a odpovediach. Bratislava : IRIS. ISBN 80-89018-48-3.

Petlák, E. 2006. Klíma školy a klíma triedy. Bratislava : IRIS, 119 s., ISBN 80-89018-97-1.

Petty, G. 1996. Moderní vyučování. Praha : Portál. ISBN 80-7178-070-7.

Prucha, J.1996. Alternatívni školy. Praha : Portál.

Příhoda, V. 1934. Reformné hľadiská v didaktike. Bratislava : J. Pocsik a kol.

Rýdl,K.1994. Alternatívni pedagogické hnutí v súčasnej spoločnosti. Brno.

Skalková, J.1999. Obecní didaktika. Praha : ISV.

Tóthová, M. 2006. Rozvoj tvorivosti na 1. stupni ZŠ. Nitra: PF UKF, 196 s., ISBN 80-8094-033-9.

Zelina, M. 2000. Alternatívne školstvo.Bratislava:IRIS.

Predpokladá sa, že záujemca o rigoróznú skúšku študuje aj ďalšiu literatúru a má preštudované časopisy : Pedagogika, Pedagogická revue, Pedagogické spektrum, Komenský atď'.

D/Metodológia pedagogického výskumu

1. Všeobecná a pedagogická metodológia a vzťah medzi nimi.
2. Infraštruktúra pedagogickej vedy.
3. Pedagogický výskum, jeho znaky, prístupy, druhy
4. Základné charakteristiky a fázy kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu.
5. Plánovanie a priebeh výskumu .
6. Výskumný problém a cieľ výskumu.
7. Hypotézy a ich vytýčenie.
8. Výber vzorky a typy výberu v kvantitatívnom a kvalitatívnom výskume.
9. Kvantitatívne metódy v edukačnom výskume.
10. Kvalitatívne metódy v edukačnom výskume.
11. Validita a reliabilita výskumných nástrojov.
12. Učiteľ a akčný výskum.
13. Etický aspekt výskumu v pedagogickej oblasti.

Literatúra:

Gavora, P. 1996. Výskumné metódy v pedagogike. Bratislava : UK, 205 s.

Gavora, P. 2000.Úvod do pedagogického výzkumu. Brno : Paido, 207 S. ISBN 80-85931-79-6.

Gavora, P. 2006. Sprievodca metodológiou kvalitatívneho výskumu. Bratislava : Regent, 239 s. ISBN 80-88904-46-3.

Komárik, E. 2002. Metódy vedeckého poznávania človeka pre začiatocníkov. Bratislava : UK, 210 s. ISBN80-223-1717-9.

Pelikán, J. 1998. Základy empirického výskumu pedagogických javov. Praha : Karolinum, 269 s. ISBN 80-7184-569-8.

Silverman, D. 2005. Ako robiť kvalitatívny výskum. Bratislava : IKAR, ISBN 80-551-0904-4.

Skalková, J. a kol.1983. Úvod do metodologie a metod pedagogického výzkumu. Praha: SPN,

Švec, Š. a kol. 1998. Metodológia vied o výchove. Bratislava: IRIS, 287 s. ISBN 80-88778-73-5.

PSY GOLÓGIA:**A. Psychológia školy, učenia a výchovy**

1. Učenie - pojem, význam. Teórie, druhy, zákony a podmienky.
2. Kognitívne štýly a štýly učenia žiakov.
3. Tvorivosť a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu.
4. Inteligencia a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu.
5. Motivácia a učenie s dôrazom na pubertu a adolescenciu.
6. Psychologické otázky vyučovania na 2. stupni základnej školy, gymnáziách a stredných školách.
7. Psychologické otázky školskej úspešnosti žiakov na 2. stupni základnej školy, gymnáziách a stredných školách.
8. Psychologický rozbor rizikového a výchovne-problémového správania detí v puberte a adolescencii.
9. Podmienky a činitele ovplyvňujúce kvalitu života a spokojnosť žiakov a edukátorov

v škole.

10. Význam služieb školského psychológa a výchovného poradcu na škole z pohľadu edukátora, žiaka a manažmentu školy.

B. Aplikácia sociálnej psychológie v škole

1. Školská trieda ako malá sociálna skupina.
2. Štruktúra a dynamika školskej triedy.
3. Sociálna atmosféra a klíma školy a školskej triedy.
4. Socializácia a personalizácia v škole, sociálne učenie v školských podmienkach.
5. Sociálna percepcia a atribúcia v škole.
6. Kooperácia a prosociálne správanie žiakov.
7. Hostilné, agresívne správanie, násilie a šikana v škole.
8. Sociálny vplyv v škole - konformita, podriadenosť, poslušnosť, odpor a vzdor, asertívne správanie.
9. Poznávanie sociálnych vzťahov v triede učiteľom.
10. Postoje a predsudky žiakov a možnosti ich merania.

C. Aplikácia psychológie osobnosti v škole

1. Osobnosť žiaka v puberte a adolescencii.
2. Možnosti kognitivizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
3. Možnosti kreativizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii .
4. Možnosti socializácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
5. Možnosti emocionalizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
6. Možnosti motivácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
7. Možnosti axiologizácie osobnosti žiaka v puberte a adolescencii.
8. Závažnosť, stres a vyhorenie u učiteľa.
9. Schopnosti, inteligencia a tvorivosť učiteľa.
10. Charakter a dynamika osobnosti učiteľa.

Literatúra:

- ĎURIČ, L.: Úvod do pedagogickej psychológie. Bratislava, SPN, 1981
- ĎURIČ, L., BRATSKÁ, M. a kol. 1997. Pedagogická psychológia: terminologický a výkladový slovník. Bratislava: SPN.
- ČÁP, J. 1997. Psychologie výchovy a vyučování. Praha: UK
- ĎURDIÁK, L., GATIAL, V. 2006. Psychologické aspekty výchovného a kariérového poradenstva. Nitra: Pedagogická fakulta UKF.
- ĎURIČ, L., GRÁC, J., ŠREFANOVIČ, J. 1991. Pedagogická psychológia. Bratislava: Jaspis.
- ČÁP, J. 1996. Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy. Příbram: TRA.
- DROTÁROVÁ, E. Syndróm vyhorenia u učiteľov a iných pracovníkov v pomáhajúcich profesiách. In Psychologická revue. <http://www.pulib.sk/elpub/FHPV/Kubani2/index.htm>
- DŽUKA, J. 2004. Psychologické dimenzie kvality života. Prešov : PU.
- FICHNOVÁ, K.-SZOBIOVÁ, E. 2007. Rozvoj tvořivosti a klíčových kompetencí dětí. Praha: Portál FONTANA,
- D. 1997. Psychologie ve školní praxi. Praha: Portál.

- GAJDOŠOVÁ, E. 2000. Poznávanie sociálnych vzťahov v triede: Práca so sociometricko-ratingovým dotazníkom. Bratislava: Metodické centrum mesta Bratislavy.
- GAJDOŠOVÁ, E. 1998 . Školský psychológ a jeho vstup do humanizácie našich škôl. Bratislava: Príroda.
- GAJDOŠOVÁ, E. A KOL. 2007. Multikultúrne tolerantná škola. Rozvoj tolerance žiakov k migrantom v školskom vzdelávacom programe. Bratislava: Stimul.
- GAJDOŠOVÁ, E. – HERÉNYIOVÁ, G. 2006. Rozvíjení emoční inteligence žáků. Praha: Portál.
- HEIDBRINK, H. 1997. Psychologie morálního vývoje. Praha: Portál.
- HENNIG, C. 1996. Antistresový program pro učitele. Praha: Portál.
- JANOUSEK, J. 1986. Metody sociální psychologie, Praha: SPN.
- JOSHI, V. 2007. Stres a zdraví. Praha: Portál.
- KOL. AUTOROV. 2003. Násilie v rodine a v škole. Nitra: FSVaZ UKF.
- KOLLÁRIK, T. a kol. 2003. Sociálna psychológia. Bratislava: UK.
- MAREŠ, J. 1998. Styly učení u žáků a studentů. Praha: Portál.
- MAREŠ, J., ČÁP, J. 2001. Psychologie pro učitele. Praha: Portál.
- ORAVCOVÁ, J. 2004. Sociálna psychológia. Banská Bystrica: UMB.
- RUISEL, I. 2004. Inteligencia a myslenie, Bratislava: Ikar.
- STERNBERG, J. 2002. Kognitivní psychologie. Praha: Portál.
- VEREŠOVÁ, M. 2004. Postojové škály. In Kollárik, T. - Sollárová, E. a kol. Metódy sociálnopsychologického výskumu. Bratislava : Ikar. s. 25-33.
- VEREŠOVÁ, M. 2004. Východiská k výskumu a meraniu postojov. In Kollárik, T., Sollárová, E. a kol. Metódy sociálnopsychologického výskumu. Bratislava : Ikar, s. 34-52.
- VEREŠOVÁ, M. a kol. 2007. Psychológia. Martin: Osveta.
- VEREŠOVÁ, M. a kol.: Sociálna psychológia. Človek vo vzťahoch. Nitra, Enigma, 2007
- ZELINA, M. 1996. Stratégie a metódy rozvoja osobnosti dieťaťa. Bratislava: Iris.
- ZELINA, M. 1993. Humanizácia školstva. Bratislava: Interlingua